

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc împotriva autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ

împotriva hotărârii din 7 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-131/24
NR. PIGD 2-23114067-01-3ra-05022024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Curtea de Apel Chișinău: Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici

19 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 7 august 2023, Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr. 96/30 din 12 iulie 2023, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese în exercitarea mandatului de consilier în cadrul Consiliului comunei Bălășești r-nul Sângerei.

2. În motivarea acțiunii a invocat că, la 12 aprilie 2023 ANI a înregistrat sesizarea nr. 3204 a Inspecției Financiare privind admiterea conflictului de interese în privința lui Mihail Cazacu, care a avut loc la ședința Consiliului local Bălășești r. Sângerei din 4 iunie 2021.

3. Prin procesul verbal nr. 63/30 din 11 mai 2023 inspectorul de integritate Eugenia Parfeni a inițiat un control privind încălcarea regimului conflictului de interese în privința consilierului Mihail Cazacu din cadrul ședinței Consiliului local Bălășești r. Sângerei din 4 iunie 2021.

4. Prin procesul verbal de inițiere a controlului din 11 mai 2023, inspectorul constată un fapt pretins privind admiterea conflictului de interese, în situația în care la proiectul de decizie nr. 3/11-3 din 4 iunie 2021 privind acordarea lui II Cazacu Mihail a terenului aferent depozitului ce reprezintă cota valorică a cetașilor din localitate nr. cadastral 741600016, cu suprafața de 0,2551 ha, amplasat în s. Bălășești pentru folosință fără taxe, contrar art. 3 al. (1) a Legea 133/2016.

5. Prin Actul de constatare nr. 96/30 din 12 iulie 2023, recepționat la 17 iulie 2023, se invocă că Mihail Cazacu a încălcat regimul juridic al conflictului de interese prin nedeclararea în termen legal al conflictului de interese conform art. 12 aș.4 a, b art.5, 7 din Legea privind declararea averii și intereselor personale, nr. 133/2016, prin participarea la ședința consiliului local Bălășești r. Sângerei și votarea pentru adoptarea unei decizii în interes personal a II „Cazacu Mihail”.

6. Prin explicațiile reclamantului din 07 iulie 2023 s-a invocat că nici faptic, nici juridic actul menționat de inspector nu conține încălcarea conflictului de interese, ori, pregătirea proiectului de decizie către Consiliul local, Avizele Comisiilor de specialitate, au fost avizate în lipsa consilierului Mihail Cazacu, care nu a participat nici în cadrul Comisiilor de specialitate, nici la ședința Consiliului local din 4 iunie 2021 în care s-a examinat proiectul de decizie.

7. În procesul verbal a ședinței Consiliului din 4 iunie 2021, este indicat faptul că la întrebarea nr. 6 din ordinea de zi, s-au expus mai mulți Consilieri, însă, în p. 5 petiționarul Mihail Cazacu - nu este înscris nimic. Deși, ultimul a solicitat nu transmiterea în folosință, dar înstrăinarea terenului aferent bunului proprietate privată a cetașilor, conform Legii privind prețul normativ al pământului, menționând că II „Cazacu Mihail” nu este proprietar al bunului folosit, ci arendaș, deci înstrăinarea urma a avea loc către proprietari. Faptul dat se confirmă prin cererea II „Cazacu Mihail” nr.5 din 02.06.021 adresată primarului c. Bălășești, din care rezulta că petiționarul solicită acordarea terenului aferent de sub imobilul nr. cadastral 7416000016, (brigada de tractoare), care a fost în folosință fără taxă (comodat), folosință asupra căruia a fost preluată samavolnic de către alte persoane. Menționează că nu a solicitat transmiterea în folosință sa, fără plată (taxe), dar a concretizat că acest bun imobil - brigada de tractoare, a fost folosită fără taxe, solicitând înstrăinarea terenului aferent.

8. Invocă reclamantul că, la ședința Consiliului din 4 iunie 2021 a fost pus la cunoștință cu proiectul de decizie, prin care se propunea spre vot - transmiterea în folosință fără taxe, fără ca acesta să fi solicitat așa soluție, ori, s-a adresat II „Cazacu Mihail” nu pentru folosință, dar pentru înstrăinare, însă Consiliul a propus și a hotărât o altă soluție decât cea solicitată de petiționar. De aceea, și-a expus opinia că nu este de acord cu așa soluție, este împotriva, ca persoană petiționară, dar nu ca Consilier local.

9. Susține reclamantul că în procesul verbal nr.6 din 4 iunie 2021 a ședinței Consiliului local, la p.6 este indicat că au participat 10 consilieri din 11, invitați 10, a luat cuvântul Mihail Cazacu - fără a se indica ce vorbește, au votat pro-5, contra-1, abținut-4, contra Mihail Cazacu. Ce semnifică acest cuvânt ”contra”, se deduce de inspectorul de integritate că nu apreciază, fiind un dubiu privitor la expunerea poziției sau de votare, probă ce urmează a fi interpretat în favoarea urmăritului.

10. Pretinde că dânsul a participat la ședință ca petiționar, dar nu ca consilier și nu a votat în genere, fiind abținut de la vot, întrucât se examina cererea II „Cazacu Mihail” al cărui fondator este. Faptul dat poate fi dovedit

nu numai prin înregistrarea audio a ședinței Consiliului local, dar și prin audierea membrilor Consiliului prezenți la ședință - 5 care au votat pro și 4 abținuți- Mariana Turcanu, Petru Boganovschi, Svetlana Galben, Oleg Edu, în calitate de martori. Însă, inspectorul de integritate a neglijat această solicitare, prin ce în opinia reclamantului a încălcat dreptul fundamental la un proces echitabil stabilit de art.6 CEDO.

11. Susține reclamantul că, contrar cerințelor art. art. 90, 93 Cod administrativ, inspectorul nu a citat și nu a audiat martorii solicitați pentru a stabili adevărul și a stabili circumstanțele pe care se întemeiază poziția lui, ori cererea de reclamare a acestor probe a rămas nesoluționată și neauzită. Ori, la procesul verbal al ședinței lipsește semnăturile consilierilor, care au votat pro și care contra, semnătura lui Mihail Cazacu nu este, iar procesul verbal este semnat de președintele ședinței Svetlana Galben și secretara Cristina Palade.

12. Deși decizia nr.3/11-3 din 4 iunie 2021, a fost votată și plasată pe site-ul APL, actul administrativ dat a fost Notificat de Cancelaria de Stat or. Bălți, care a fost admisă prin decizia nr.4/2 din 5 august 2021 și abrogată decizia nr.3/11-3 din 4 iunie 2021.

13. Invocă că, decizia abrogată nu a fost executată, dar nici urmări prejudiciabile prin decizia nr.3/11-3 din 4 iunie 2021, nu au succedat.

14. Astfel, în opinia reclamantului, situația de conflict de interese nu este prezentă în cazul menționat în procesul verbal de inițiere a controlului din 11 mai 2023, fapt care duce la emiterea unei soluții de încetare a procedurii de control, în conformitate cu art. 12 al.3 din Legea 132/2016, deoarece nu a participat la rezolvarea cererii sale privind acordarea terenului aferent pentru folosință, nu a influențat în nici un fel la emiterea deciziei de către Consiliul la 4 iunie 2021, nu a participat la luarea deciziei în care se vizează interesele proprii, sau a întreprinderii individuale al cărui fondator este, nu a executat decizia emisă, și firesc că nu era de acord cu așa decizie, nu a jignit cu nimic funcția demnitate publică pe care o deține.

15. În opinia reclamantului, lipsa faptului de conflict de interese îl exonerează pe demnitarul public Mihail Cazacu să declare în termen de 3 zile despre situația creată conform procedurii stabilite de lege către organele corespunzătoare.

16. Mai invocă reclamantul că ANI nu a stabilit că, prin acțiunea din 4 iunie 2021 Mihail Cazacu a acționat cu vinovăție, dar și natura abaterii, numărul și durata abaterilor, comiterea unor abateri similare anterior nu a avut loc, ori, prejudiciul adus interesului public nu este constatat.

17. Consideră reclamantul că la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public, trebuie de ținut cont în principal de lipsa caracterului sistematic sau unitar al pretensei abateri, de lipsa persoanelor afectate, de lipsa prejudiciului material cauzat, lipsa consecințelor prejudiciabile abaterii la nivel local, lipsa afectării reputației autorității publice locale, buneii funcționări a acesteia, precum și lipsa altor circumstanțe care ar afecta interesul public.

18. La fel consideră că Inspectorul de integritate nu a ținut cont de circumstanțele invocate de reclamant în explicațiile anexate la materialele dosarului de control inițiat de ANI la 11 mai 2023, întru neaplicarea eronată a prevederilor Legii nr. 132 din 17.06.2016.

19. Opinează că inspectorul de integritate a încălcat termenele de procedură.

20. Reclamantul aduce practica judiciară în cauza lui Ilona Zuza vs ANI privind anularea actului de constatare, CSJ decizia din 31 mai 2023 nr.3ra-101/023), prin care s-a constatat că - ANI nu a respectat procedura de repartizare aleatorie a sesizării în corespundere cu procedura legală. Susține reclamantul că în cazul dat este situația similară, când petiția Inspecției Financiare din 7 aprilie 2023, a fost înregistrată la 12 aprilie 2023, și nefiind repartizată aleatoriu imediat inspectorului de integritate, care numai la 11 mai 2023 a inițiat controlul prin procesul verbal nr. 53/30.

21. Astfel, analizând măsurile întreprinse din procedura administrativă și ținând cont de complexitatea acesteia, de volumul lucrului efectuat de inspector, inclusiv de înaintarea demersurilor, interpelărilor, răspunsurilor primite, solicitarea explicațiilor, care se fac electronic(rapid), cercetarea înscrisurilor, constată că termenul de efectuare a controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților de către reclamant o perioadă de peste 3 luni, în coraport cu volumul informațiilor acumulate, în opinia apărării nu este unul rezonabil, justificat și care corespunde prevederilor legale.

22. Invocă reclamantul că actul de constatare nr.96/30 din 12 iunie 2023 emis de ANI, este nemotivat în conformitate cu normele legale unde sunt indicate argumentele, care sunt bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei în raport cu poziția părților în procedura administrativă.

23. Prin prisma art. 29, art. 137 din Codul administrativ, art. 39 alin.(1) lit. b), (2), (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, art. 23 alin. (3) și (6), (8) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate nu a motivat prin prisma principiului

proporționalității, constatarea faptului încălcării regimului conflictelor de interese.

24. Inspectorul de integritate din cadrul Agenției Naționale de Integritate era obligat prin lege să-și exercite discreția, însă, fără erori discreționare.

25. Susține reclamantul că din actele dosarului administrativ, rezultă că la 12 aprilie 2023 inspectorul de integritate a semnat pe propria responsabilitate, declarația de imparțialitate prin care a confirmat că în raport cu subiectul supus controlului persoanele fizice și juridice nominalizate în sesizarea repartizată aleatoriu, conform art.27, art.30 Legea nr. 132/2016, nu are interes personal care influențează sau ar putea influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a atribuțiilor ca inspector de integritate.

26. La 11 mai 2023 în conformitate cu art.31 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, conform procesului-verbal de inițiere a controlului nr.63/30 în privința lui Mihail Cazacu a fost inițiat controlul privind eventuala încălcare a regimului juridic conflict de interese.

27. Abia peste mai bine de o lună de zile, prin scrisoarea nr.04-27/4137 din 23 iunie 2023 reclamantul a fost informat despre inițierea în privința sa a procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic conflict de interese și despre drepturile prevăzute la art.33 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 și apoi a solicitat de la Primăria Bălășești prezentarea datelor, informațiilor și documentelor necesare desfășurării controlului.

28. În această ordine de idei, prin scrisoarea din 30 iunie 20213 APL a prezentat actele solicitate, în baza cărora inspectorul constată din procesul verbal al ședinței consiliului local că, Mihail Cazacu a votat contra unui proiect de decizie, care examina o a sa cerere, prin ce conchide că este un conflict de interese, fără a da apreciere poziției reclamantului din explicații și fără audierea martorilor solicitați de către reclamant.

29. Consideră reclamantul că sesizarea depusă de Inspekția Financiară a fost repartizată cu încălcarea principiului repartizării aleatorii a sesizărilor, fiind încălcate prevederile art. 30 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, care reglementează această procedură.

30. La fel, susține că a fost încălcat termenul de emitere a procesului-verbal de inițiere a procedurii de control, deoarece sesizarea a fost înregistrată la 12 aprilie 2023, iar procesul-verbal fiind emis la 11 mai 2023. În cazul dat a fost încălcat termenul de efectuare a procedurii de control.

31. Din materialele dosarului rezultă că, sesizarea în privința lui Mihail Cazacu a fost depusă la 12 aprilie 2023, procesul-verbal de inițiere a controlului a fost emis la 11 mai 2023, iar actul de constatare a fost întocmit

numai la 12 iulie 2023, fiind evident faptul încălcării termenului de finalizare a procedurii administrative.

32. Careva acte din care ar rezulta prelungirea termenului de către ANI, nu se atestă.

33. Cu referire la fondul cauzei, apărarea pretinde că nu s-a dovedit nici temeinicia constatărilor din actul contestat.

34. În vederea respectării regimului juridic al conflictului de interese, reclamantul nu a admis careva încălcare, deci, nu a avut ce să declare, prezentând probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de neadmitere a acestei situații. Deci, reclamantul nu s-a aflat în starea conflictului de interese pe care trebuia să o declare în termenul legal.

35. Pretinde că în cazul lui Mihail Cazacu, consilier local Bălășești, nu a existat nici conflict potențial nici real, pe care urma să-l declare în termen de 3 zile la ANI, deoarece nu există semnele noțiunii unui pretins conflict în sensul legii indicate, care specifică că conflictul de interese potențial reprezintă situația în care interesele personale ale subiectului declarării ar putea conduce la apariția unui conflict de interese real, fapt ce în cauza data nu este, ori, nu numai prin faptul că ulterior această decizie a fost anulată la Notificarea cancelariei de Stat, dar și că Cazacu Mihail nu a votat pentru emiterea deciziei, nici pentru o altă decizie, fiind împotriva - a exprimat poziția sa de petiționar, ori, conducătorul ierarhic superior - în cazul dat președintele ședinței consiliului nu a acordat nici o consultanță privind evitarea survenirii unui conflict real ca efect al celui potențial.

36. După părerea reclamantului, nefiind prezent conflictul de interese, nu survine obligația în sensul al.4 din art. 12 al Legii nr. 133/2016 de a informa șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află, și care este șeful conducător, ANI tot nu indică.

37. Reieșind din prevederile lit.b al.4 art. 12 Legii nr. 133/2016, reclamantul susține nu a participat la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice, deci, nu a fost nici un conflict de interese pe care urma să-l declare conform alin. (7) art. 12 al legii.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

38. Prin hotărârea din 7 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Mihail Cazacu împotriva Autorității Naționale de Integritate, privind anularea integrală a Actului de constatare nr. 96/30 din 12 iulie 2023.

39. În motivarea soluției, Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca neîntemeiate argumentele reclamantului despre încălcarea procedurii de repartizare a sesizării, menționând că la 12 aprilie 2023, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată inspectorului de Integritate, Parfeni Eugenia, fapt confirmat prin extrasul din sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

40. A notat că, la 4 iunie 2021, Mihail Cazacu, în calitate de consilier în cadrul Consiliului com. Bălășești, r-nul Sângerei a participat la examinarea cererii cu privire la achitarea arendei de către ÎI „Cazacu Mihail”, totodată participând la luarea deciziei cu privire la achitarea arendei de către ÎI „Cazacu Mihail” votând „Contra” - fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței Consiliului.

41. A subliniat că, Autoritatea Națională de Integritate just a concluzionat că, reclamantul Mihail Cazacu exercitând mandatul de consilier în cadrul Consiliului com. Bălășești, r-nul Sângerei, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin abținere în conformitate cu art. 12 alin. (7) și art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, exprimat prin participarea la luarea deciziei cu privire la achitarea arendei de către ÎI „Cazacu Mihail”, întreprindere individuală în cadrul căruia ultimul figurează în calitate de fondator și conducător, votând „Contra” - fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței Consiliului com. Bălășești r-nul Sângerei din 4 iunie 2021.

42. Completul judiciar a considerat că, inspectorul de integritate just a apreciat alegațiile expuse în punctul de vedere de avocatul Angela Procopciuc, în interesele lui Mihail Cazacu, argument reiterat în cererea de chemare în judecată, precum că consilierul Mihail Cazacu nu a votat în genere, abținându-se de la vot, or, contrar afirmațiilor reclamantului, materialele dosarului atestă contrariul, întrucât potrivit copiei autentificate a procesului-verbal al ședinței Consiliului com. Bălășești r-nul Sângerei din 4 iunie 2021, subiectul vizat a participat la luarea deciziei, iar alte acte confirmative care să ateste că ultimul nu a votat, nu au fost prezentate.

43. Curtea de Apel Chișinău a reținut ca fiind relevante, prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016, indicând că, interes personal în sensul prezentei Legi, înseamnă orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici,

indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

44. Respectiv, emiterea actelor în favoarea ÎI „Cazacu Mihail”, a cărei administrator și fondator este reclamantul (în calitate de consilier local votând contra adoptării unei decizii defavorabile ÎI „Cazacu Mihail”), reprezintă situația de conflict de interese, or, reclamantul a eșuat să demonstreze că la emiterea acestora, nu a urmărit careva interese personale fie materiale, fie nemateriale.

45. Completul judiciar a apreciat ca neîntemeiat argumentul că pârâțul nu a demonstrat interesul material sau nematerial din partea lui Cazacu Mihail, inclusiv în comparație cu alte situații similare, menționând că nici nu a existat conflict de interese. Or, subiectul declarării nu este competent de a decide de sine stătător existența sau lipsa unui conflict de interese, odată ce legiuitorul stabilește expres în art. art. 12 din Legea nr. 133/2016, care acțiuni urmează a fi întreprinse de funcționar în cazul în care apare orice situație de conflict de interese în care se află.

46. A concluzionat că, Actul de constatare nr. 96/30 din 12.07.2023 a fost emis de autoritatea publică competentă, cu respectarea procedurii și aplicarea corectă a normelor materiale, respectiv neexistând temeiuri legale pentru anularea acestuia.

47. De asemenea a apreciat ca lipsit de temei, argumentul reclamantului că Actul de constatare a fost emis cu încălcarea termenului stabilit de art. 62 Cod administrativ (30 de zile) și precum că această încălcare duce la anularea actului de constatare. Or, în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (14) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacție la data efectuării controlului), controlul averii și al intereselor personale se efectuează în cel mult 9 luni de la repartizarea sesizării. Ținând cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuare a controlului până la cel mult 18 luni. Respectiv, în condițiile în care Autoritatea Națională de Integritate a fost sesizată la data de 12 aprilie 2023, iar Actul de constatare a fost emis la data de 12 iulie 2023, se constată respectarea termenului stabilit de legiuitor.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

48. La 26 decembrie 2023, Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc a depus cerere de recurs împotriva hotărârii din 7 decembrie 2023 a Curții e Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea

hotărârii Curții de Apel Chișinău din 7 decembrie 2023 cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă acțiune lui Mihail Cazacu și anulat actul ANI nr. 96/30 din 12 iulie 2022 ca ilegal.

49. La 20 februarie 2024, Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc a depus cerere de recurs motivată împotriva hotărârii din 7 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 7 decembrie 2023 cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă acțiune lui Mihail Cazacu și anulat actul ANI nr. 96/30 din 12 iulie 2022 ca ilegal.

ARGUMENTELE RECURSULUI

50. În motivarea recursului a reiterat cele invocate în cererea de chemare în judecată și suplimentar a indicat că, la soluționarea prezentei cauze în instanța de apel ca instanță de fond, apărarea reclamantului a înaintat un demers de reclamarea probelor cu martori și anume, citarea și audierea martorilor participanți la ședința Consiliului din 4 iunie 2021 după cum urmează Mariana Țurcanu, Petru Boganovschi, Svetlana Galben, Oleg Edu - consilieri, Cristina Palade-secretar, Svetlana Galben -președintele ședinței, domiciliați în s. Bălășești r. Sângerei. Un atare demers a fost înaintat și la etapa cercetării cauzei la ANI la darea explicațiilor de către Mihail Cazacu, care a fost respins verbal.

51. Prin încheierea protocolară instanța de apel a respins demersul, invocând că este procesul verbal al ședinței Consiliului Bălășești din 4 iunie 2021 din care se vede clar că Mihail Cazacu a fost prezent la ședință și a votat contra.

52. Această încheiere nu poate fi contestată decât odată cu fondul, de aceea se invocă că prin această încheiere instanța a dat dovadă de imparțialitate, deoarece, fără a aprecia probele în ansamblu, s-a expus opinia că reclamantul a votat contra proiectului de decizie și nu mai sunt necesare alte probe. Deci, judecătorii au judecat prestabilit și au dat unui înscris forță probantă dinainte stabilită, fără a fi apreciate în cumul cu alte probe.

53. Mai mult decât atât, contrar art. art. 90, 93 Codul administrativ judecata nu a citat și nu a audiat martorii solicitați pentru a stabili adevărul și a stabili circumstanțele pe care se întemeiază poziția Mihail Cazacu, prin ce au fost încălcate dreptul la un proces echitabil și contradictoriul stabilit de art. 6 CEDO.

54. Ori, probele scrise, și dobândite de autoritatea publică au fost apreciate și acordate forță probantă dinainte stabilită integral la toate, iar probele

apărării nici nu au fost admise spre cercetare și apreciere nici la etapa cercetării extrajudiciare, nici la etapa judecării fondului, făcând procesul contradictorial.

55. Menționează că potrivit art. 220, 87, 88, 89, 90, 92, 93 din Codul administrativ, rezultă că nici ANI, dar mai mult nici instanța de judecată nu este în drept să refuze nemotivat admiterea probelor invocate de partea interesată, mai ales că respingerea de a fi audiați martori nu este motivată, fiind cu prejudecăți.

56. Notează că, martorii reclamați de partea apărării pot înlătura dubiile apărute din conținutul aceluși act probatoriu, procesul verbal al ședinței consiliului, din care nu rezultă cert ce anume înseamnă cuvântul contra și pentru care soluție, iar principalul în ce calitate a participat Mihail Cazacu la ședința din 4 iunie 2021.

57. Suspecții în veridicitatea acestui probatoriu, procesul verbal al ședinței consiliului se semnifică nu numai prin semnătura președintelui și secretarului ședinței, cu care reclamantul se afla în raporturi ostile, dar și din punct de vedere ortografic este neînțeleș.

58. Odată ce acest proces verbal nu poate fi obiect al contestării în contenciosul administrativ, fiind doar un act privind desfășurarea ședinței, dar, nu poate nici fii privit drept probă directă sau în genere nu poate fi probă, reieșind din cerințele art.118 CPC.

59. Apărarea a pretins că la procesul verbal al ședinței Consiliului lipsește lista consilierilor prezenți cu certificarea în parte a disponibilității votului, a votat pentru, s-au abținut, sau au votat împotriva, în care să fie fost indicat că Mihail Cazacu a participat în calitate de Consilier. Declarațiile ultimului la ANI, dar și în ședința de judecată unilateral au fost apreciate de judecată ecaa fiind combătute de acest proces verbal întocmit cu încălcarea procedurii prevăzute de Regulamentul Consiliului local, și potrivit normelor legale nu pot fi considerate probe legale, nu pot fi puse la baza hotărârii judecătorești.

60. Aprecierea arbitrară a acestui înscris, fără a fi audiați martorii solicitați de apărare, care au participat la ședința respectivă, întru combaterea cuvintelor neînțeleșe din procesul verbal, pe care instanța le consider clare, a făcut în imposibilitate apărarea să dovedească contrariul.

61. Iar instanța de apel deja s-a făcut aprecierea arbitrară dinainte stabilită ilegală despre justeșea probei în lipsa altor probe ce urmau a fi admise obligatoriu în ședința de judecată.

62. Mai indică că, a fost aplicată eronat norma materială ce a fost aplicabilă cazului se referă la art. 12 al. (4) lit. a), b), al. (5), (7) Legii

nr.133/2016 care stabilește categoriile conflictelor de interese și modul de declarare a acestora.

63. Astfel, prin hotărârea judecătorească contestată nu este suficient de clar apreciat faptul comis de către reclamant la data de 4 iunie 2021, cu 3 ani până la inițierea controlului de către ANI. Pretinsul conflict de interese prin participarea la ședința Consiliului și expunerii a unui vot pretins pentru a se aproba o decizie în favoarea sa nu se încadrează în normele menționate mai sus, deoarece situația create nu a dus la nici un conflict de interese real sau potențial.

64. În cazul că Mihail Cazacu ar fi dorit să voteze pentru un eventual proiect de decizie referitoare la situația ÎI care a depus o cerere către Consiliul local, nici nu a fost dusă la cunoștința autorității corespunzătoare de către conducătorul ierarhic superior privind evitarea survenirii unui conflict real ca efect al celui potențial, pentru că nici nu a avut loc.

65. La caz semnele conflictului real sau potențial lipsesc, pentru că luarea de decizie sau participarea la luarea unei decizii din 4 iunie 2021 persoana juridică cu care Mihail Cazacii avea relații cu caracter patrimonial nu a influențat și nu putea să influențeze exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului său de consilier, pentru că atât la Comisiile de specialitate, cât și la ședința Consiliului s-a decis cu totul o altă problemă decât cea solicitată în cererea ÎI Cazacu Mihail, care până la urmă a fost notificată de cancelaria de stat și abrogată la următoarea ședință.

66. Notează că, instanța de apel nu a combătut prin nici o probă declarațiile reclamantului dar nici lipsa obiectului conflictului de interese prin acțiunea lui Mihail Cazacu din 4 iunie 2021. Urmare a acestei acțiuni nu a fost rezolvată cererea ÎI, nu a fost emis actul administrativ solicitat, nu s-a încheiat nici un contract direct sau prin intermediul unei persoane terțe, nu a participat la luarea deciziei în exercitarea mandatului său de consilier, clar și având în vedere că reclamantul a fost privat de posibilitatea de a dovedi justetea declarațiilor sale prin probe cu martori.

67. Subliniază că, instanța de apel nu a ținut cont de constatările CSJ privitor la încălcările similare cu cele invocate de Mihail Cazacu, referitor la termenii procedurali, prelungirea termenilor, repartizarea aleatorie, și a tractat în alt mod aceeași situație ca ne fiind încălcare de procedură, neluând în considerație practica judecătorească.

68. Menționează că, reieșind din prevederile art. 30, 31 din Legea nr. 132/2016 cu modificările prin Legea nr. 130 din 7 octombrie 2021, în vigoare 29 octombrie 2021, aplicabile cazului lui Mihail Cazacu sesizările depuse de

persoanele fizice sau persoanele juridice precum și cele din oficiu se înregistrează în termen, de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

69. În temeiul acestor norme, termenul de 30 de zile de examinarea a cazului de încălcare a conflictului de interese începe a curge de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, în cazul dat Inspekția Financiară, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia, în cadrul căreia verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al intereselor personale, și finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indica motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

70. Contrar acestor norme controlul a durat 90 zile de la sesizarea ANI de către Inspekția Financiară (12 aprilie 2023), inițiat la 11 mai 2023, act constatare la 12 iulie 2023. În aceeași Lege ANI nr. 132/2016, ce constituie o lege specială, nu este stipulată procedura în care inspectorul nu a reușit a examina, cazul de încălcare în termen de 30 zile și mai are nevoie de termen suplimentar, peste cel stabilit de lege.

71. Această omitere sau gol din lege este suplinit prin prevederile Codului Administrativ care este o lege posterioară celei speciale și care stipulează că în cazul când legea specială nu prevede anumiți termeni, acestea urmează a fi aplicați conform normelor Codului Administrativ.

72. Având în vedere prevederile Codului administrativ și cazul lui Mihail Cazacu care nu este deloc complex, ori, toate actele necesare au fost dobândite de ANI în termen de 30 zile, dar și având în vedere că în dosarul administrativ lipsește o careva decizie semnată de conducătorul ANI privind prelungirea termenului de soluționare a cazului, nefiind nici adusă la cunoștința lui Mihail Cazaca sau reprezentantului său, avocatul Angela Procopciuc care îi reprezenta interesele în baza mandatului avocațional cu împuterniciri depune, prelungirile termenilor până la 90 zile nu au nici un efect, iar orice act emis peste termenul de 30 zile este lovit de nulitate absolută.

73. Privitor la emiterea actului contestat în afara termenului stabilit de lege, instanța de apel nu a aplicat legea care urma a fi aplicată și anume art. 139 alin (3) și art. 141 din Codul administrativ.

74. Mai indică că, viciu deosebit de grav este încălcarea terenului rezonabil de examinare a cazului (petiției), ori, examinarea în termen

rezonabil a cauzei sale rezultă direct din art. 6 alin. 1 CEDO. În cazul dat, încălcarea dreptului rezonabil de examinare a cauzei, 3 luni încetează orice drept al autorității publice de a mai emite soluții în detrimentul reclamantului.

75. Pretinsa prelungire a termenului de 30 zile are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă, împreună cu motivele prelungirii, care sunt lipsă în cazul lui Mihail Cazacu. Deci Actul de constatare din 12 iulie 2023 este emis peste termenul de 30 zile, deci este pasibil de a fi anulat prin hotărâre de judecată.

76. Deși, modificările Codului administrativ adoptate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 01 septembrie 2023, privind interpretarea legii din hotărârea contestată contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, fapt ce constituie un ternei serios de a casare a hotărârii judecătorești precum și de rejudecare a cauzei.

77. Subliniază că, bazarea în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor ANI și refuzul de a fi admise și cercetate probele apărării, constituie o eroare judiciară ce nu poate fi corectată în instanța de recurs, motiv ce duce la rejudecare a prezentei cauze.

POZIȚIA INTIMATULUI

78. Prin referința depusă la 17 aprilie 2024 intimatul Autoritatea Națională de Integritate a pledat pentru respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

79. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

80. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

81. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

82. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, ”recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

83. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată reprezentatului recurentului la data de 31 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.76).

84. Cererea de recurs a fost depusă la data de 20 februarie 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

85. Din analiza prevederilor legale citate supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

86. Completul Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 3 judecători.

87. În această ordine de idei, completul Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

88. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

89. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

90. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

91. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

92. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă

indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

93. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

94. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

95. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.h) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Mihail Cazacu reprezentat de avocatul Angela Procopciuc,.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă